

Κυπριακή Δημοκρατία

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΕΤΑΞΥ

ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΓΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το Υπουργικό Συμβούλιο στις 13 Νοεμβρίου 2020 (Αρ. Αποφ. 90.370) ενέκρινε τη δομή εθνικού συστήματος διακυβέρνησης αναπτυξιακής στρατηγικής σε σχέση με την Πράσινη Συμφωνία, η οποία προνοεί τη σύσταση της «Τεχνικής Επιτροπής 10» για την **Κυκλική Οικονομία**. Της επιτροπής προεδρεύουν από κοινού το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, καθώς και το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής.

1. ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ – ΟΡΙΣΜΟΙ

1.1. Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (εφεξής ΥΕΕΒ) είναι αρμόδιο για την υλοποίηση της Κυβερνητικής Πολιτικής σε ότι αφορά την ανάπτυξη και την ενίσχυση της Βιομηχανίας της Κύπρου. Η Νέα Βιομηχανική Πολιτική 2019-2030 αποσκοπεί στο να διασυνδέσει στρατηγικά την παραδοσιακή βιομηχανία με τους υπόλοιπους τομείς οικονομικής δραστηριότητας, δημιουργώντας νέες εφοδιαστικές αλυσίδες αξίας και ένα σύγχρονο, συνδυαστικό μοντέλο ανάπτυξης. Ο Βασικός της Στόχος της Νέας Βιομηχανικής Πολιτικής είναι η σταδιακή αύξηση της παραγωγικότητας της βιομηχανίας μέσα από την διευκόλυνση της λειτουργίας του βιομηχανικού οικοσυστήματος και τις κατάλληλες επενδύσεις στην αειφορία, στην καινοτομία, στη ψηφιοποίηση, στις υποδομές και στις δεξιότητες των βιομηχανιών και των επιχειρήσεων. Στο σχέδιο δράσης της Νέας Βιομηχανικής Πολιτικής περιλαμβάνονται μέτρα που αφορούν στην ανάδειξη και προώθηση της Κυκλικής Οικονομίας.

Η εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας στη βιομηχανία και στο επιχειρείν έχει σκοπό να δημιουργηθούν και να αξιοποιηθούν ευκαιρίες για επαναπροσδιορισμό των παραγωγικών τομέων της οικονομίας από γραμμικούς «από το παίρνω-φτιάχνω-απορρίπτω» σε κυκλικούς «στο φτιάχνω – χρησιμοποιώ - επιδιορθώνω –

επαναχρησιμοποιώ - ανακατασκευάζω – ανακυκλώνω», ενισχύοντας τη βιωσιμότητα, την παραγωγικότητα, την απασχολησιμότητα και την ανταγωνιστικότητα τους, μειώνοντας ταυτόχρονα το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα και διευρύνοντας την επιχειρηματική τους δραστηριότητα. Οι δε συνεργιστικές δράσεις δίνουν την δυνατότητα περεταίρω αύξησης της ποικιλομορφίας του οικοσυστήματος με την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δράσεων στο επίπεδο των spin-offs, start-ups και κοινωνικών επιχειρήσεων.

1.2. Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος (εφεξής ΥΓΑΑΠ) έχει στόχο τη βιώσιμη ανάπτυξη της γεωργίας και της αλιείας και την προστασία και αειφόρο διαχείριση του περιβάλλοντος και του φυσικού πλούτου της Κύπρου μέσω προγραμμάτων, δράσεων και έργων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ειδικότερα, το Τμήμα Περιβάλλοντος του ΥΓΑΑΠ εστιάζεται στη προστασία του περιβάλλοντος μέσα από την αποτελεσματική διαχείριση του, και την ενδυνάμωση της ευαισθητοποίησης των πολιτών προς όφελος της δημόσιας υγείας, της ποιότητας ζωής, και της βιοποικιλότητας τόσο για τη σημερινή κοινωνία όσο και τις μελλοντικές γενιές.

Η προστασία του περιβάλλοντος επιτυγχάνεται μέσα από την ορθολογική διαχείριση των πόρων και των αποβλήτων, την εκ των προτέρων εκτίμηση των επιπτώσεων, τον έλεγχο της ρύπανσης, την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς και την ανάσχεση των κινδύνων απώλειας ειδών και οικοτόπων, συνεισφέροντας ταυτόχρονα στην δημιουργία πράσινης οικονομίας.

Απώτερος σκοπός είναι η προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από τη μείωση/εξάλειψη των αρνητικών επιπτώσεων της παραγωγής και της διαχείρισης των αποβλήτων, την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και ανάκτησης και γενικά της περιβαλλοντικά ορθής διαχείρισης ώστε να μειώνεται η απόρριψή τους σε χώρους ταφής και να περιορίζεται ο συνολικός αντίκτυπος στη χρήση των πόρων βελτιώνοντας την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα της χρήσης τους.

1.3. Το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής (εφεξής ΥΕΚΨΠ) είναι αρμόδιο για την υποστήριξη και την προώθηση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας στην Κύπρο. Κύριος στόχος του είναι να καταστεί η Κύπρος μια δυναμική και ανταγωνιστική οικονομία με βασικούς πυρήνες ώθησης την έρευνα, την επιστημονική αριστεία, την καινοτομία, την τεχνολογική ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα και να αποτελέσει περιφερειακό κέντρο στους βασικούς αυτούς τομείς.

Το θέμα της κυκλικής οικονομίας αποτελεί προτεραιότητα για το Υφυπουργείο και η εμπλοκή των ερευνητικών κέντρων και των Κέντρων Αριστείας θεωρείται απαραίτητη. Το ΥΕΚΨΠ στοχεύει στην ενδυνάμωση του οικοσυστήματος E&K της χώρας, στη καθιέρωση της Κύπρου ως κοινωνία έρευνας, γνώσης και καινοτομίας και στην υποστήριξη δράσεων ευαισθητοποίησης της κυπριακής κοινωνίας για τη σημασία της E&K στην οικονομία, στην κοινωνία, στη δημιουργία κουλτούρας E&K στις νεότερες

γενιές, στη δημιουργία νέων και καλύτερων θέσεων εργασίας και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του πολίτη.

1.4. Η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων (εφεξής ΟΕΒ) αποτελεί βασικό κοινωνικό εταίρο και πάροχο κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής ανάπτυξης στην Κύπρο. Ταυτόχρονα, η ΟΕΒ είναι η εργοδοτική οργάνωση της Κύπρου και ο εκπρόσωπος εργοδοτών και επιχειρήσεων σε κέντρα λήψης αποφάσεων. Οι συλλογικοί φορείς της ΟΕΒ, που απαρτίζονται από επιχειρηματίες και άλλους επαγγελματίες, καθώς και η Γραμματεία της ΟΕΒ με υψηλά προσόντα και εμπειρογνωμοσύνη, αποτελούν συνολικά έναν σημαντικό αντιπροσωπευτικό φορέα για τις επιχειρήσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Επίσης, η ΟΕΒ τα τελευταία τέσσερα χρόνια έχει ξεκινήσει πρωτοβουλίες με στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στις επιχειρήσεις (Business4Climate, Hotels4Climate) και την μετάβαση και εφαρμογή της κυκλικής οικονομίας μέσω της ίδρυσης του Δικτύου Κυκλικής Οικονομίας Κύπρου (Cyprus Circular Economy Network). Η ΟΕΒ παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τη νέα σειρά πραγμάτων και έχει υιοθετήσει τα απαραίτητα εργαλεία, απασχολεί εξειδικευμένο προσωπικό στα θέματα κυκλικής οικονομίας και προσφέρει στα Μέλη της, στοχευμένες ποιοτικές υπηρεσίες υψηλού επιπέδου, εστιασμένες στους άξονες της βιώσιμης ανάπτυξης, προστασίας του περιβάλλοντος και κυκλικής οικονομίας.

Η ΟΕΒ συμμετέχει στην Εθνική ομάδα εκπροσώπησης στις εργασίες της Τεχνικής Επιτροπής ISO TC 323/Circular Economy, η οποία στοχεύει στην τυποποίηση στον τομέα της κυκλικής οικονομίας για την ανάπτυξη πλαισίων, καθοδήγησης, υποστηρικτικών εργαλείων και απαιτήσεων για την υλοποίηση δραστηριοτήτων όλων των εμπλεκόμενων οργανισμών, για τη μεγιστοποίηση της συμβολής στην αειφόρο ανάπτυξη.

2. ΣΚΟΠΟΣ

Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής και η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων αναγνωρίζουν την ανάγκη ενίσχυσης της κυκλικής οικονομίας για:

- τη μείωση αποβλήτων στο ελάχιστο δυνατό επίπεδο
- τη μεγιστοποίηση του κύκλου ζωής των προϊόντων μέσω της ανταλλαγής, εκμίσθωσης, επαναχρησιμοποίησης, επισκευής, ανακαίνισης και ανακύκλωσης
- την αξιοποίηση ευκαιριών για επαναπροσδιορισμό των παραγωγικών τομέων της οικονομίας από γραμμικούς σε κυκλικούς ενισχύοντας τη βιωσιμότητα, την παραγωγικότητα, την απασχολησιμότητα και την ανταγωνιστικότητα τους, μειώνοντας ταυτόχρονα το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα και διευρύνοντας την επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

Σκοπός του παρόντος Μνημονίου Συνεργασίας είναι ο καθορισμός του πλαισίου συνεργασίας μεταξύ του ΥΕΕΒ, του ΥΓΑΑΠ, του ΥΕΚΨΠ και της ΟΕΒ σε θέματα κυκλικής οικονομίας ως ακολούθως:

- α. Ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ των τεσσάρων μερών όσον αφορά τον καθορισμό δράσεων και κινήτρων για ενίσχυση της κυκλικής οικονομίας.
- β. Διεξαγωγή κοινών ενημερωτικών ημερίδων και εκδηλώσεων για προώθηση της κουλτούρας κυκλικότητας στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές, καθώς και ενημέρωσης για τις προοπτικές και επιχειρηματικές ευκαιρίες που προκύπτουν από την αξιοποίηση της κυκλικής οικονομίας.
- γ. Προώθηση κοινών δράσεων για αξιοποίηση των υπηρεσιών που προσφέρουν τα Κέντρα Αριστείας για την Κυκλική Οικονομία.
- δ. Ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων μεταξύ των Συμβαλλομένων Μερών. Το πλαίσιο ανταλλαγής πληροφοριών θα καθορίζεται και θα συμφωνείται σε κάθε περίπτωση από κοινού.
- ε. Την αμοιβαία συνεργασία σε θέματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και κατάρτισης, την από κοινού συμμετοχή σε επιτροπές τεχνοκρατικού επιπέδου και την ανάπτυξη τεχνολογικών εφαρμογών κοινού ενδιαφέροντος.
- στ. Οποιαδήποτε άλλη μορφή συνεργασίας συμφωνηθεί μεταξύ των τεσσάρων μερών.

3. ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ

3.1 Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας:

- α. Υπεύθυνος Συντονιστής εκ μέρους του ΥΕΕΒ, ορίζεται ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Βιομηχανίας και Τεχνολογίας ο οποίος έχει την ευθύνη παρακολούθησης και συντονισμού των ενεργειών του ΥΕΕΒ για την εφαρμογή των προνοιών του Μνημονίου, σύμφωνα με τις οδηγίες της εκάστοτε ηγεσίας του ΥΕΕΒ.
- β. Στην περίπτωση απουσίας του Συντονιστή, θα ορίζεται από το ΥΕΕΒ αντικαταστάτης για την παρακολούθηση και συντονισμό των ενεργειών για την εφαρμογή των προνοιών του Μνημονίου.

3.2 Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

- α. Ο Υπεύθυνος Συντονιστής εκ μέρους του ΥΓΑΑΠ ορίζεται ο Διευθυντής του Τμήματος Περιβάλλοντος του ΥΓΑΑΠ ο οποίος έχει την ευθύνη ευθυγράμμισης και συντονισμού των ενεργειών για την εφαρμογή των προνοιών του Μνημονίου, σύμφωνα με τις οδηγίες της εκάστοτε ηγεσίας του ΥΓΑΑΠ.
- β. Στην περίπτωση απουσίας του Διευθυντή, η επικοινωνία και ο συντονισμός ενεργειών θα γίνεται με αντικαταστάτη που ορίζει το ΥΓΑΑΠ.

3.3 Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής:

- α. Ο Υπεύθυνος Συντονιστής εκ μέρους του ΥΕΚΨΠ που έχει την ευθύνη παρακολούθησης και συντονισμού των ενεργειών του Υφυπουργείου για την εφαρμογή των προνοιών του Μνημονίου είναι ο Γενικός Διευθυντής του.
- β. Στην περίπτωση απουσίας του, η επικοινωνία και ο συντονισμός ενεργειών θα γίνεται με αντικαταστάτη που θα ορίζει το ΥΕΚΨΠ.

3.4 Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων:

- α. Ο Υπεύθυνος Συντονιστής εκ μέρους της ΟΕΒ που έχει την ευθύνη παρακολούθησης και συντονισμού των ενεργειών της Ομοσπονδίας για την εφαρμογή των προνοιών του Μνημονίου είναι η Διευθύντρια του Τμήματος Ενέργειας & Περιβάλλοντος της ΟΕΒ.
- β. Στην περίπτωση απουσίας της, η επικοινωνία και ο συντονισμός ενεργειών θα γίνεται με αντικαταστάτη που θα ορίζει η ΟΕΒ.

4. ΙΣΧΥΣ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

- 4.1 Το παρόν Μνημόνιο τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία υπογραφής του και παραμένει σε ισχύ μέχρι να τερματιστεί.
- 4.2 Το παρόν Μνημόνιο μπορεί να υπόκειται σε τροποποίηση με αμοιβαία γραπτή συμφωνία των μερών.
- 4.3 Κάθε μέρος δύναται να προτείνει τροποποίηση με γραπτή ειδοποίηση προς τα άλλα μέρη και η τροποποίηση θα τεθεί σε ισχύ μετά από τη γραπτή αποδοχή των ετέρων συμβαλλόμενων μερών.
- 4.4 Το παρόν Μνημόνιο μπορεί να λυθεί μονομερώς μετά από γραπτή ειδοποίηση προς το έτερο συμβαλλόμενο μέρος αφού παρέλθει ένας μήνας από την αποστολή της γραπτής ειδοποίησης ή, σε περίπτωση που εκκρεμούν υποθέσεις που έτυχαν χειρισμού με βάση το παρόν Μνημόνιο, έως την ολοκλήρωσή τους.
- 4.5 Τα μέρη μπορούν να τερματίσουν το παρόν Μνημόνιο από κοινού με έγγραφη δήλωσή τους ανά πάσα στιγμή όταν και εφόσον το αποφασίσουν.

5. ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟΤΗΤΑ

- 5.1. Οι πληροφορίες, οι οποίες, θα διαβιβάζονται μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών θα τυγχάνουν χειρισμού ανάλογου της κατηγορίας διαβάθμισής τους, σύμφωνα με όσα καθορίζονται στον Περί Κανονισμών Ασφαλείας Διαβαθμισμένων Πληροφοριών, Εγγράφων και Υλικού και για Συναφή Θέματα Νόμο του 2002 έως 2008, όπως αυτός τροποποιείται ή αντικαθίσταται.
- 5.2. Κάθε δημοσίευση σχετικά με αυτή τη συνεργασία θα υπόκειται στην έγκριση και των τεσσάρων μερών.

6. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- 6.1.** Τα μέρη συμφωνούν να ενεργούν σε πλήρη συμμόρφωση με το εκάστοτε εν ισχύ νομοθετικό πλαίσιο και ειδικότερα αλλά χωρίς περιορισμό, με βάση τις διατάξεις που αφορούν στα κατοχυρωμένα δυνάμει του Συντάγματος ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και με βάση τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), όπως αυτός τροποποιείται ή/και αντικαθίσταται και με βάση τον περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και της Ελεύθερης Κυκλοφορίας των Δεδομένων αυτών Νόμο του 2018 [Ν. 125(Ι)/2018], ως εκάστοτε τροποποιείται.
- 6.2.** Η αναφερόμενη στην παράγραφο 7.1 υποχρέωση των μερών θα εξακολουθήσει να ισχύει και μετά τον τερματισμό ή τη λήξη της ισχύος του παρόντος Μνημονίου.

7. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- 7.1** Για την καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Μνημονίου, οποιαδήποτε αποκάλυψη ή διανομή πληροφοριών που παρέχονται από τα μέρη και περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να γίνεται κατόπιν συνεννόησης των μερών.
- 7.2.** Οποιαδήποτε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ανταλλάσσονται μεταξύ των μερών θα αφορούν μόνο τους σκοπούς που καθορίζονται στο παρόν μνημόνιο συνεργασίας και θα τυγχάνουν επεξεργασίας με βάση τις πρόνοιες του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων 2016/979 (GDPR).

Με βάση τα πιο πάνω, οι κάτωθι υπογράφωντες, αφενός η Υπουργός ΕΕΒ, αφετέρου ο Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, ο Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής και ο Πρόεδρος της ΟΕΒ, συντάσσουν το παρόν Μνημόνιο Συνεργασίας για την καλή εκτέλεση των ανωτέρω περιγραφόμενων και συμφωνηθέντων όρων.

Συντάχθηκε στην Ελληνική γλώσσα σε τέσσερα πρωτότυπα και υπογράφηκε την 7^η Ιουνίου 2021.

**ΓΙΑ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ,
ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ:**

Νατάσα Πηλείδου

Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και
Βιομηχανίας

**ΓΙΑ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ:**

Κώστας Καδής

Υπουργός Γεωργίας, Αγροτικής
Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

**ΓΙΑ ΤΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ,
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ:**

Κυριάκος Κόκκινος

Υφυπουργός Έρευνας, Καινοτομίας
και Ψηφιακής Πολιτικής

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ:**

Αντώνης Αντωνίου

Πρόεδρος ΟΕΒ